

Základní lidská práva a svobody v nouzovém stavu

Abstrakt

Předmětem této diplomové práce je popis institutu nouzového stavu a jeho dopadů na konkrétní základní lidská práva a svobody vymezená v § 5 zákona č. 240/2000 Sb. o krizovém řízení (krizový zákon).

První kapitola porovnává nouzový stav s válečným stavem, stavem ohrožení státu, stavem nebezpečí a stavem pandemické pohotovosti. Její součástí je také pojednání o okolnostech přijetí pandemického zákona a je zakončena historickým pohledem na mimořádné stavy.

V druhé kapitole jsou rozebrány jednotlivé nouzové stavy – povodně 2002, povodně 2006, orkán Kyrill 2007, povodně 2013, covidová pandemie a válka na Ukrajině. U konkrétních nouzových stavů je popsán důvod jejich vyhlášení a výčet základních práv, která byla omezena.

Třetí kapitola popisuje nástroje zasahující do základních práv a svobod, z nichž největší prostor je věnován krizovým opatřením vlády, včetně polemiky nad jejich materiální povahou a s tím souvisejícím soudním přezkumem. Podkapitola mimořádných opatření Ministerstva zdravotnictví rozvádí princip výhrady zákona zakotvené čl. 4 Listiny základních lidských práv a svobod. Kapitulu uzavírá analýza mimořádných opatření podle pandemického zákona.

Čtvrtá kapitola se zabývá základními právy a svobodami, jež byla omezena na základě zákona č. 240/2000 Sb. o krizovém řízení (krizový zákon). V podkapitole zabývající se právem na nedotknutelnost osoby se pojednává o povinném očkování ve světle judikatury Evropského soudu pro lidská práva. Následující podkapitoly popisují zásahy do práva na soukromí, práva na nedotknutelnost obydlí, vlastnického a užívacího práva, svobody pohybu a pobytu, svobody shromažďovací a práva podnikat.

Pátá kapitola navrhuje konkrétní změny úpravy vyhlášení nouzového stavu, krizových opatření vlády, pandemického zákona a souhlasu s prodloužením nouzového stavu.

Klíčová slova: nouzový stav, základní lidská práva, krizové opatření